

Razgledi ob poti
Foto Vid Legradić

Ben Nevis

Najvišji vrh Velike Britanije

Mestece Fort William je še globoko spalo, ko je ob 4.30 zjutraj zazvonila najina ura. "Ali dežuje?" se je žena zalepljeno oglasila izpod pernate odeje. Vstal sem in bil malo presenečen nad temo zunaj. V svetlobi ulične svetilke so plesale dežne kaplje. V žlebu je šklepetalo. "Ne kaže najbolje," sem odgovoril. "Ti kar sam pojdi tja gor, če želiš. Jaz ne bom spet mokra." "Bom vseeno poskusil. Če ne bo šlo, se obrnem," sem ji odgovoril, se oblekel, pograbil nahrbtnik in jo prepustil podkožnemu razmišljanju.

Med vožnjo je jutranji svit zarisal linijo gore Ben Nevis. Ni bilo daleč, le deset minut vožnje od najinega prenočišča. Z ene strani prepadna, z druge strani valovito prijaznejša. Parkirišče je bilo popolnoma prazno. Voda, baterija, svetilka, dodatna oblačila. Vse je bilo na svojem mestu. "Da te vidim, Ben Nevis ..." sem si mrmrajoč rekel in krenil čez temno, s humusom nasičeno reko, tako značilno za Škotsko. Smerokaz me je

Smerokazi nad
ledeniško dolino
Foto Vid Legradić

kmalu usmeril navzgor, med krmežljave ovce in cve-točo vreso.

Ben Nevis je najvišja gora britanskih otokov. Je v Škotskem višavju. Visok je "le" 1345 metrov, a še zmeraj ga je treba jemati resno, saj stoji v severnih geografskih širinah. To pomeni, da izziv ni v *višincih*, ampak v orientaciji ob nestabilnem vremenu. V slabem vremenu je ta zaradi slabo vidnih (ali sploh ne) orientacijskih točk (ledeniške zglajenosti terena, odsotnosti dreves) praktično nemogoča. V primerjavi z našimi gorami, kjer je glavni razlog za smrt zdrs, v gorah Norveške, Islandije, Kamčatke in Škotske pohodnikom največkrat vzmeta življenje izguba orientacije in velika magnetna deklinacija – razlika med pravim severom in magnetnim severom, ki zmede celo najnatančnejše elektronske naprave. Človek mimogrede zaide s poti, zatava, se podhladi ...

Začetna točka mojega vzpona je bila sto metrov nad morjem. Premagati sem moral nekaj več kot 1200 metrov višinske razlike. Skladno s severno geografsko višino si tudi podnebni pasovi sledijo veliko bolj zgoščeno kot v Alpah. Na Škotskem gre takole: listnati gozd se pojavlja do štiristo metrov nad morjem, iglasti gozd vztraja do petsto metrov nad morjem, zelena pritlikava vegetacija, trave in lišaji pa do tisoč metrov višine.

Nad to višino (razen lišajev) rastlinstva ni.

Prve tri vegetacijske pasove sem hitro prehodil v prvi uri. Nad petsto metrov je ostala le še zelena škotska trava, preprejena s potočki, ki so v posameznih slapovih padali po pobočju. Dež je nadomestila megla. Na srečo je bila pot dobro uhojena in vidna, zato sem nadaljeval. Po približno dveh urah sem bil na sedlu Loch an Meall, kjer se je ob manjšem jezercu steza razcepila v dve poti proti vrhu. Spektakularnejšo, grebensko varianto in strmejšo, direktno varianto. Zaradi vztrajne megle sem opustil prvoten načrt hoje po grebenu in zagrizel v pobočje. Kmalu so se poslednji zeleni mahovi umaknili meliščem črnega kamena. Zaradi visoke vlage mi je bilo tako vroče, da sem moral sneti kapo. Čas je mineval. V sami belini ni bilo kaj videti. To je bil čas za razmislek o potovanju in o sebi. Bilo je lepo. Obkrožala me je smrtna tišina, ki so jo predirali zvoki mojih korakov. Zrak je dišal drugače kot doma; po gorah in po morju hkrati. Nič čudnega, saj se Atlantik preko enega od škotskih Lochov skoraj dotika vznožja gore. Pot je počasi izginila in treba je bilo slediti možicem. Prijel sem se za glavo, da bi razmislil o odločitvi, ali naj nadaljujem ali ne. Lasje so bili popolnoma mokri, skoraj tako, kot da bi si jih pravkar oprhal. Megla je bila tako vodnata, da je premočila vse, kar se je premočiti dalo.

Možici so stali zelo na gosto, morda prav zaradi pregovorno slabega škotskega vremena. Še sam sem jih nekaj postavil zase, za vsak primer. Majhne skalne piramide so me sopihajočega v vijuganju pripeljale na vrh. Žal brez razgleda so na njem samevali ostanki observatorija iz 19. stoletja, bivak in razgledna plošča. Nekje sem prebral, da se na jasen dan z Bena Nevisa vidi četrtnina Škotske. Na moj dan se je žal videlo največ pet metrov naokrog. Kljub vsemu sem zavriskal v tiho in votlo belino in se skril v bivak, kjer sem pojedel sendvič. Sam, na strehi Britanije! To je bil spomin oziroma spominek, ki se ga ni dalo kupiti v trgovini. Po malici sem se odločil fotografirati, kar góri ni odgovarjalo. Megla je nenadoma potemnela in začelo je snežiti! Kar naenkrat, nepričakovano! Ploha snežink je v trenutku pobelila vse, jaz pa sem se spet zatekel v bivak.

Temperatura je padla in kaplje na kovinski strehi so začele zmrzovati. Izza priprtih vrat sem z grenčino gledal, kako sneg požira kamenje in možice. Na misel so mi prišle premnoge zgodbe o izgubljenih pohodnikih. Zdaj ni bilo belo le nebo, tudi tla so postajala bela. "Ali bom ostal tukaj v bivaku in čakal do kdove kdaj?" sem se spraševal. To niso bile moje gore, dejansko sem jih šele spoznaval. Malo sem še pretehtal možnosti in se odločil za sestop. Vsaj dokler se je še razločilo kaj tal. Z odločnim korakom sem se podal v sneg in našel prvega možica. Sledil je drugi, nato tretji ... Bivak je hitro izginil. Nekako je šlo, vedel sem, kod hodim. "Premikaj se normalno, kot da je sonce," sem se spomnil nasvetov bolj izkušenih hribovskih prijateljev. "Tako se izogneš poškodbam in paniki ..." Zlagoma se je naklon povečal in sneg je prešel v dež. V melišču se je začela kazati pot, ki je bila zmeraj bolj uhojena. "Zunaj sem, zmagal sem!" Srce je znova zaigralo. Dežja sem se razveselil, kot se ga lahko le Škot. Mnogo nižje, pri prvih drevesih, sem začel srečevati pohodnike tistega dne. Vsakega posebej sem pozdravil. Ne vem, ali jim je vrh zaradi julijskega snega uspelo osvojiti ali ne. "Še dobro, da nisem šla v tisto meglo," je rekla žena, ko sva v dolini v eni od restavracij naročila krepčilno malico za utrujenega pohodnika: pečen *haggis*, škotsko narodno jed, nekakšno klobaso iz svinjskega črevesja, napolnjeno z ovčjo drobovino in čebulo. ●

Bivak in razvaline observatorija iz 19. stoletja – najvišja točka Velike Britanije
Foto Vid Legradič

Popolna ledeniška dolina
Foto Vid Legradič

